

1. nacionalna konferenca

Spodbujamo zelena delovna mesta

Hotel Lev, Ljubljana, 7. november 2013

Poročilo moderiranega dela v skupinah

Moderatorska ekipa: mag. Marjeta Novak, mag. Natalija Vrhunc, Sašo Kronegger in mag. Robert Kržišnik / Humus, d. o. o.

1. Zunanje priložnosti in notranje zmogljivosti

Udeleženci so bili povabljeni, da uspešnim zgodbam in praksam prisluhnejo z dvojnimi fokusom:

- katere priložnosti za zelena delovna mesta nudi ta prelomni čas?
- katere notranje moči/veščine/naravnosti so potrebne za uspešnost?

Rezultati skupinskega dela:

Kakšne priložnosti nam nudi ta prelomni čas?

- ponovna uporaba in obnovljivi viri so poslovna priložnost
- Slovenija je bogata z naravnimi viri (les, voda)
- izkoristiti slovenske pozitivne tradicije (solidarnost, zadružništvo, sonaravno gospodarjenje, pašniške skupnosti, hranilništvo)
- priložnost za co-working centre sodelovanja
- delaj doma – izvažaj v tujino
- priložnost za državo, da spodbuja razvoj zelenih delovnih mest
- izhajati iz zavedanja, da imajo stvari lahko več življenj

Katere notranje vire/sposobnosti/veščine je nujno mobilizirati za uspeh v teh prelomnih časih?

Pristopi

- vsi predstavljeni primeri kažejo napredno razmišljanje za prihodnost
- celosten pogled & ambiciozna vizija
- verjemi vase in sledi viziji in zastavljenim ciljem
- sinergijski učinki razmišljanja izven meja – političnih, osebnih, pričakovanj
- usmerjenost navzven – svet je naš trg
- nenehno iskanje alternativ in učenje
- poslušaj sebe in začuti okolje, soljudi
- vključevanje / povezovanje vseh
- medgeneracijsko sodelovanje je za gospodarstvo nujno
- mreženje (lokalna skupnost – viri + mednarodna skupnost)
- ne čakati na rešitev »od zgoraj«
- razumevanje naravnih zakonitosti
- ko si stisnjen ob zid, ideje eksplodirajo
- varčevanje – znamo in smo sposobni

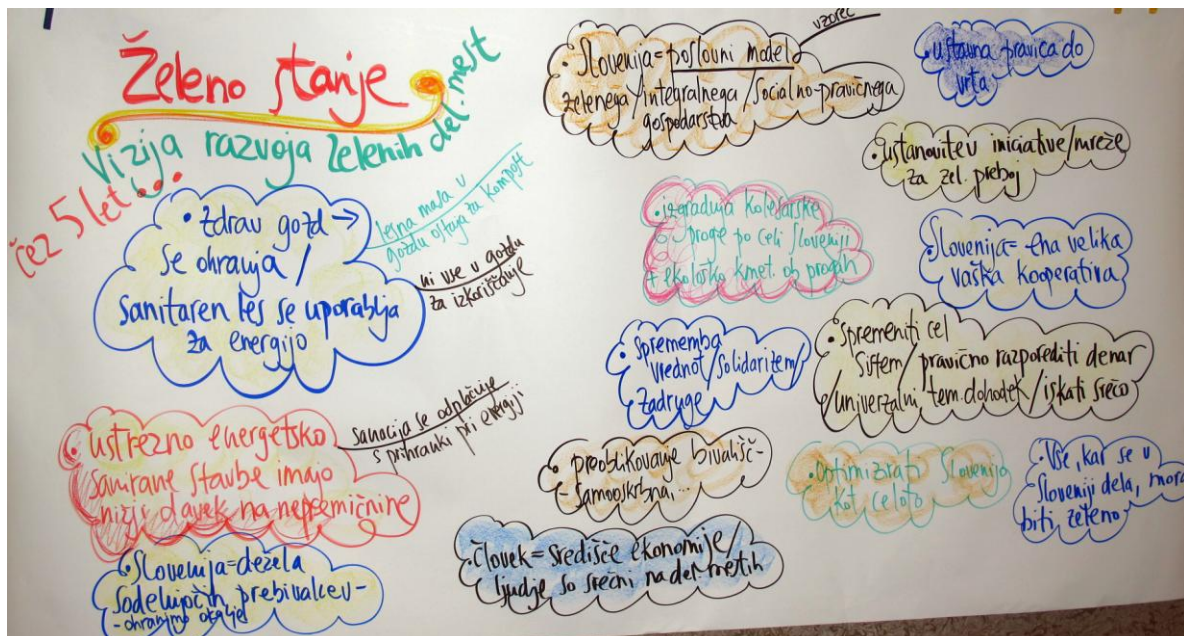
Vrednote

- etičnost in družbena odgovornost
- pogum (6x)
- vztrajnost (6x)

- samoiniciativnost (3x)
- strast (3x)
- drznost (2x)
- iznajdljivost (2x)
- razmišljanje »out of the box« (2x)
- solidarnost (2x)
- varčnost (2x)
- srčnost (2x)
- verjeti v dobro družbene odgovornosti (2x)
- angažiranost
- biti osveščen
- ciljno in procesno razmišljanje
- dobrodelnost
- domiselnost
- doslednost
- entuziazem
- etičnost (družbena odgovornost)
- integriteta – vrednote
- izpeljati do konca
- kakovost
- kreativnost, nositi idejo, ne slediti
- ljubezen do materialov
- motivacija
- naravoljubje
- odgovornost – odgovorno podjetništvo
- odprtost
- odprtost za spremembe
- ozaveščenost
- prebojnost
- pridnost
- rahločutnost
- samozavest
- socialni čut
- sprejmi odgovornost
- strokovnost
- ustvarjalnost za racionalno rabo virov
- verjemi v to kar delaš
- višje zavedanje
- volja
- vztrajnost / zagnanost
- zanesi se nase
- zaupanje sebi
- znanje

2. Drzno sanjanje in obrisi zelene prihodnosti

Udeleženci so bili povabljeni, da v mešanih skupinah drzno fantazirajo (v tej fazi brez omejitev), kakšna bi bila Slovenija čez 3-5 let, če bi izkoristila zunanje priložnosti (slišane v dopoldanskih prezentacijah) ter notranje zmogljivosti za trajnostno naravnano celovit razvoj zelenih delovnih mest

Nekaj drznih obrisov zelene prihodnosti:

- Slovenija je poslovni model zelenega, integralnega, socialno-pravičnega gospodarstva
- Človek je središče ekonomije; ljudje so srečni na delovnih mestih
- Vrednote sodelovanja namesto tekmovanja; ne kapitalizem, ne socializem temveč solidarizem
- Slovenija je ena velika vaška kooperativa
- Imamo prodorno in povezovalno mrežo za razvojni preboj
- Optimiziran celotni sistem – od vrta do oblasti

Agregirani prispevki udeležencev k drzni podobi zelene prihodnosti Slovenije v 3-5 letih (iz mešanih skupin):

Povezovanje

- Spodbujati sodelovanje
- Vzajemna povezanost vseh sektorjev
- Mreženje v skladu s potrebami in interesi
- Urbani centri (co-working, reciklaža, vrtec, medgeneracijska povezava; borza modrosti) ter podeželski centri (simbioza z naravnimi viri in danostmi)
- Ljudje si izmenjujejo in posojajo aparate; vaške zadruga, kooperative – en traktor; nepotrošniki; blagovna menjava
- Vizija—mreža v okolici bivanja: npr. individualni vrtički z nekaj kulturami in izmenjava s sosedi (daj-dam, medgeneracijska modrost in pomoč, srečanje in druženje; boljše zdravje, daljša življenjska doba in mirna smrt)

Spremeniti celotni sistem – od vrta do oblasti

- Vsi zakoni morajo biti sprejeti tako, da je rezultat trajnostni (to kontrolirajo ljudje in stroka, ne podjetja)
- Oblast nadzorujejo ljudje – absolutna preglednost
- Že v vrtcu se otroke uči trajnostnega odnosa ter odgovornosti do živali, ljudi, starejših

- Centri za vseživljenjsko življenje, izobraževanje na področju ekologije, za praktične delavnice
- Slovenija je zadruga – ukiniti politični sistem, ukiniti denar, ukiniti vojsko in denar prestrukturirati
- Univerzalni temeljni dohodek

Družbeno odgovorno, socialno ter zeleno podjetništvo

- Preusmeritev slovenskega gospodarstva na lastne danosti in naše zmožnosti
- Umazana industrija se preseli v tujino oz. jo tuji lastniki preselijo v lastno državo
- Lokalne, neprofitne, socialne zadruge v lasti deležnikov (kooperativa)
- Konkretni stvari je treba delati – dobre prakse, zeleni inkubator
- Lokalne zaposlitve
- Presežna delovna mesta spremeniti v zelena delovna mesta
- Del trgovin predelati v zdravstvene centre za zdravljenje depresij
- Butično ekopodjetništvo, postavitve polžje farme, trajnostni razvoj, zagonska sredstva za spodbujanje podjetniških idej, realizacija in odprtje ekološko naravnanih podjetij, spodbujanje podjetništva, blagovna menjava
- Bojkot velikih trgovinskih centrov; oživitve manjših ekotrگوvin
- Trgovine brez nepovratnih embalaž;
- Ukinitve trgovin – naročanje z aplikacijo

Ekološko kmetijstvo in samooskrba

- Cela Slovenija ima ekološko (permakulturno, biodinamično) kmetijstvo
- Lokalna in nacionalna samooskrba
- Spodbujanje, ozaveščanje, povečanje samooskrbe; obdelati več zemlje
- Vsak, ki si želi, ima svoj vrt
- Ustavna pravica do vrta – vsi prebivalci imajo možnost ekopridelave hrane
- Vrt ob vsako družinsko hišo
- Podeželje → turistična destinacija

Trajnostna gradnja

- Vse stavbe v Sloveniji imajo sončne celice in sprejemnike; vse hiše uporabljajo deževnico
- Ukinitve davka na nepremičnine za tiste, ki energetske sanirajo stavbe
- Program za samogradnjo preprostih stavb
- Pomoč države pri obnavljanju stavb/
- Celovita prenova stavbnega fonda, omejitev novogradenj /
- Obnova starih zapuščenih objektov (vojašnica na Roški); možnost, da vsak pride do stanovanja – državnega, za »normalno«, sprejemljivo najemnino, z možnostjo odkupa čez določeno število let

Ohranjanje zdravega gozda

- Gozdarstvo: 150 let trajnostnega gospodarjenja z gozdom imamo – s tem nadaljujmo in ohranjamo zdrav gozd; posekajmo nekvaliteten gozd, odmirajoče drevje; biomasa v gozdu služi dekompoziciji, krogotoku življenja; vse več odmirajočega drevja, klimatske spremembe, invazivni škodljivci;
- Zaradi krize, nezaposljivosti diplomiranih gozdarjev premisliti o zelenih delovnih mestih gozdarjev (varstvena dela, gojitvena, varstveniki narave)

Od drevesa do izdelka

- Avstrijci imajo PROHOLZ, Slovenija nujno rabi PROLES
- Povezava novih tehnologij in starih obrti—izdelava lokalno-prodaja globalno
- Sanitarni les se uporablja za gorivo

Izgradnja kolesarskih prog po celi Sloveniji in ekološke kmetije ob poti

3. Predlagani koraki za celovit razvoj ZDM

Udeleženci so bili povabljeni, da znotraj sektorjev razmišljajo o:

- konkretnih korakov za doseg celovitega razvoja ZDM
- prispevku njihovega sektorja za celovit razvoj ZDM
- kaj potrebujejo od drugih sektorjev za svoj prispevek & celovit razvoj ZDM na splošno

Ključni koraki na poti do celovitega razvoja ZDM (agregirani prispevki različnih sektorjev/skupin)

I. Celostna vizija

- Dolgoročna razvojna strategija države v zeleno smer & temeljite spodbude za to
- Slovenija kot celota postane zelena blagovna znamka

II. Opredelitev ZDM

- Prepoznati in definirati, kaj je »zeleno«
- Razjasniti pojme: zelena delovna mesta, trajnostna delovna mesta, socialna delovna mesta in določiti cilje

III. Razviti podporno okolje za spodbujanje ZDM

- Zakonodajne spremembe v podporo celovitega razvoja ZDM (proizvodnja, javna naročila...)
- Nadgraditi obstoječe dobre primere shem za podporo oz. narediti novo shemo za stimulacijo odpiranja novih ZDM
- Spodbujanje tehnoloških inovacij za smotrno uporabo naravnih virov

IV. Izobraževanje, osveščanje in informiranje

- Osveščanje ljudi & vpeljevanje vzorčnih modelov zelenega sobivanja
- Osveščanje za prepoznavanje pomena javnega interesa
- Redefinirati cilj izobraževanja v smeri celostnega razvoja posameznika (vpeljevanje zelenih vsebin, spodbujanje kreativnosti in sodelovanj)
- Informiranje: vsa tematika ZDM zbrana na enem mestu; dostopno in pregledno (npr. spletni portal)
- Promocija dobrih praks (jih zbrati na enem mestu – splet, katalogi ...)
- Trajnostne kompetence uvesti v vse poklice

V. Celostna skrb za naravno in kulturno dediščino

- Uzavestiti, pripoznati in s ponosom skrbeti za naravno in kulturno dediščino

Kaj lahko prispevamo & kaj potrebujemo od drugih sektorjev?

(prispevki po posamičnih sektorjih/skupinah)

1) »Angažirani prebivalec«

Kaj lahko mi prispevamo?

- ogorčimo & povežimo se v skupine!
- »biti vzor« & tako ozaveščati
- najprej pomesti pred domačim pragom
- širimo informacije
- izmenjujemo izkušnje
- poslušamo drug drugega
- vključevanje v obstoječe mreže (communities of practice)
- razvijamo nove povezane spletne skupnosti
- ustanovljamo društva in organizacije
- samoizobražujemo se
- kupujemo zelene storitve in proizvode

- zahtevamo sledljivost hrane & prijavljamo kršitve
- ponudimo svoje izkušnje znanje
- dvignimo roke proti proizvodnji in distribuciji plastičnih vrečk

Kaj potrebujemo od drugih?

- zakonodaja v podporo razvoju ZDM in ustrezen nadzor nad izvajanjem
- davčne in finančne spodbude
- trajnostne vsebine že del najzgodnejšega izobraževanja
- sprememba izobraževanja: vpeljevanje zelenih vsebin, kreativnosti, sodelovanja
- priznavanje neformalnega izobraževanja
- povezovanje in mreženje različnih sektorjev
- univerzalni temeljni dohodek
- medijska podpora ZDM
- višja kakovost in trajnost izdelkov
- ukinitvev plastičnih vrečk
- ukinitvev - prepoved papirnatih reklam

2) Lokalne skupnosti

Kaj lahko mi prispevamo?

- oblikovanje učinkovitega podpornega okolja (infrastruktura, davki, koncentracija znanja in idej)
- prepoznavanje ključnih okoljskih problemov v lokalnem okolju
- spodbujanje lokalne samooskrbe (povezava mestnih in ruralnih področij) z vidika naravnih virov in hrane
- osveščanje javnosti, spreminjanje vrednot in javnega mnenja, črpanje EU sredstev – v mestih se lahko izvedejo projekti z dodano vrednostjo
- energetske sanacije javnih objektov

Kaj potrebujemo od drugih?

- razvoj podpornih okolij za razvoj zelenega in socialnega podjetništva (npr. zakonodaja)
- zeleno javno naročanje in upoštevanje socialnih meril pri javnem naročanju
- ustrezno prostorsko načrtovanje
- razvoj infrastrukture, ustrezne za razvoj zelenih delovnih mest
- spodbujanje lokalne samooskrbe (povezava mestnih in ruralnih področij) z vidika naravnih virov in hrane
- spodbujanje trajnostnega ravnanja z odpadki ter trajnostnega prometa

3) Državna uprava

Kaj lahko mi prispevamo?

- sprememba davčne zakonodaje (samo nova oprema je strošek, ne pa rabljena)
- sprememba pravil javnega naročanja
- več posluha državnih in občinskih organov za ideje, ki pridejo izven javnega sektorja
- bolj prijazna država za mikropodjetja in s. p.
- stimulacija prijaznejšega bančnega sistema
- državno spodbujanje delavskih odkupov podjetij
- ukinitvev dodatka za prevoz na delo
- omejitvev printanja in fotokopiranja
- spodbujanje dela na domu (kjer je možno)
- ekološki davek na neekološko embalažo
- stimulacija ločevanja odpadkov

Kaj potrebujemo od drugih?

- večji politični aktivizem državljanov

4) Podjetja

Kaj lahko mi prispevamo?

- razvoj standardov, storitev, ponudbe
- etično in družbeno odgovorno poslovanje
- nove zaposlitve naj bodo v čim večji meri ZDM
- oživitve zadrug
- ustanoviti Združenje zelenih delovnih mest
- ustanoviti portal, kjer bi podjetniki objavljali aktualne teme (npr. za povezovanje z raziskovalno sfero – diplomske naloge, raziskovalni projekti ipd.)
- odpreti regionalne demonstracijske centre

Kaj potrebujemo od drugih?

- zakonodajne spremembe v podporo celovitega razvoja ZDM (javna naročila ...)
- nov sistem subvencij (od zgoraj navzdol)
- finančne podpore start-upom
- večja stopnja amortizacije, ki se prizna podjetnikom za obnovo
- posluževati se množičnega financiranja spodbujati »zero waste« od zibke do zibke
- nadgraditi obstoječe dobre primere shem za podporo oz. narediti novo shemo za stimulacijo odpiranja novih ZDM
- država naj ne dovoli sive ekonomije
- brezplačne pravne pisarne in svetovanje
- potrošniki kupujejo z namenom (fair buy)
- regionalno pokrita izobraževanja o ZDM
- medijska podpora ZDM
- nacionalna TV obvešča o konkretnih rešitvah

5) Izobraževalne ustanove

Kaj lahko mi prispevamo?

- novi pristopi v prenosu znanja (ekološki raziskovalni tabori in študijski krožki, izkustveno učenje; učenje iz prakse)
- povezovanje z drugimi inštitucijami

Kako nas drugi sektorji lahko podprejo?

- spremeniti način financiranja (glavarina)

6) Nevladne organizacije

Kaj lahko mi prispevamo?

- vsebinsko povezovanje za skupni cilj & preseganje razpršenosti (atomizacije) NVO sektorjev
- aktivni nadzor nad oblastjo
- aktivno vplivanje na politiko; preseči averzijo do politike
- osveščanje
- promocija dobrih praks

Kako nas drugi sektorji lahko podprejo?

- aktivno državljanstvo
- mediji (nacionalna TV) angažirano pokrivajo zelene vsebine

- trajnostno ozaveščeni posamezniki
- promocija dobrih praks
- podjetja razvijajo nove poslovne modele (trajnostna proizvodnja + potrošnja)

Kaj je prinesla tabla za vzpostavljane sodelovanja in povezovanja:

Sodelovanje, povezovanje ...

nudim	iščem
<ul style="list-style-type: none">- dostavo <u>eko</u> malic po Ljubljani (od JAN. 2014) iz sezonskih lokalnih surovin s poudarkom na slovenski tradic. kulinariki <p>↳ kontaktirajte me na: alenska.av@gmail.com ali 041/448-138</p> <ul style="list-style-type: none">- svetovanje občinam in skupnostim kako ustvariti <u>PRIJAZEN JAVNI PROSTOR</u> za pešce (latole, senjone...) in kolesarje <p>↳ PETER PRINČIČ (LJUBJ. KOLESAR. MREŽA +) MREŽA ZA PROSTOR peter.princic@gmail.com 040-51-43-52</p>	<p>delo ZA delovno usposabljanje (BC NAKLO - maravovarstvo) 4 študentke</p> <p>DELO SEM MAGISTRALA KEMIJA (ODPADKE V OBE, ČISTILNE NAPRAVE) milana.kerajc@gmail.com</p>

3R POSTAJE

zelena.oskrba@jazon.si

GRAFIČNO OBLIKOVANJE

~~STRANOSTI~~
Z UPORABO STRANOSTI IN RAZUMEVANJEM
TRAJNO STIHIH VIDIKOV
- ROK KLEMENČIČ rokolem@gmail.com

ZEJN svetovanje / usposabljanje

Projekt "Spodbujamo zelena delovna mesta" izvaja Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj. Medijski partner projekta je Dnevnik, d.d. Projekt je ena izmed akcij partnerstva na področju komuniciranja evropskih vsebin med Evropsko komisijo, Vlado Republike Slovenije in Evropskim parlamentom. Vsebine, objavljene v zvezi s projektom, ne predstavljajo uradnega stališča Evropske komisije, Vlade Republike Slovenije ali Evropskega parlamenta.